

การเกิดและผลบังคับของสัญญาประกันชีวิต

นางสาววารุณี อินทนปสาธน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๗

ISBN 974-563-645-2

ศูนย์วิทยุโทรพยากรณ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

011217

I17353154

FORMATION AND EFFECT OF LIFE INSURANCE CONTRACT

Miss Varunee Intanapasarth

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

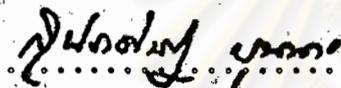
1984

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

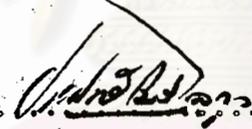
หัวข้อวิทยานิพนธ์   การเกิดและผลบังคับของสัญญาประกันชีวิต
โดย   นางสาววารุณี อินทนปสานัน
ภาควิชา   นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ   เสตเสถียร

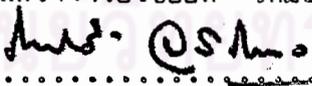
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ ชุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ ไชริไลกุล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ไชยยศ เหมะรัชตะ)

.....กรรมการ
(อาจารย์โพธิ์ จรรย์โกมล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ เสตเสถียร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การเกิดและผลบังคับของสัญญาประกันชีวิต
ชื่อนิสิต   นางสาววารุณี อินทนปสานัน
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ   เสต เสถียร
ภาควิชา   นิติศาสตร์
ปีการศึกษา   ๒๕๒๖

บทคัดย่อ

ธุรกิจประกันชีวิต มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดย เป็นแหล่งระดมเงินทุนจากประชาชนมา เสริมสร้างการขยายตัวของระบบ เศรษฐกิจในภาคกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาคเกษตรกรรม หรืออุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีระยะเวลาในการชดใช้คืนนานกว่าแหล่งเงินทุนประเภทอื่น ๆ นอกจากนี้ ธุรกิจประกันชีวิตยังมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน เพราะการประกันชีวิต เป็นการออมทรัพย์ที่บังเกิดผลแน่นอน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ออมทรัพย์ โดยการประกันชีวิตได้รับประโยชน์ในวัยชรา หรือช่วยให้ครอบครัวของผู้ทำสัญญาประกันภัยไม่ต้องเดือดร้อน เมื่อผู้นั้นถึงแก่กรรม นอกจากนี้ การประกันชีวิตยังเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนสนใจในสุขภาพอนามัยของตนมากขึ้น และยังให้ความมั่นใจแก่ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งต้องเสี่ยงต่อภาวะการขาดทุนอีกด้วย

สัญญาประกันชีวิต เป็น เอกเทศสัญญาที่มีลักษณะแตกต่างจาก เอกเทศสัญญาอื่นทั่วไป ทั้งในด้านวิธีดำเนินการธุรกิจ และในด้านกฎหมายที่ใช้บังคับ กล่าวคือ ในการติดต่อดำเนินการธุรกิจประกันชีวิตนั้น โดยทั่วไปตัวแทนประกันชีวิตจะเป็นผู้ชักชวนให้บุคคลหนึ่งบุคคลใด เข้าทำสัญญาประกันชีวิตกับผู้รับประกันภัย โดยกรอกข้อความลงในเอกสารซึ่งผู้รับประกันภัยจัดเตรียมไว้ และเมื่อคู่สัญญาได้ทำสัญญาประกันชีวิตแล้วผู้รับประกันภัยจะออกเอกสารที่เรียกว่ากรมธรรม์ประกันภัยให้ผู้เอาประกันภัยเก็บไว้เป็นหลักฐาน ในกรมธรรม์ประกันภัยจะปรากฏข้อความต่าง ๆ มากมาย รวมทั้งข้อความที่เป็นเงื่อนไขจำกัดความรับผิดและปฏิเสธความรับผิดของผู้รับประกันภัยด้วย ส่วนกฎหมายที่ใช้บังคับกับสัญญาประกันชีวิตนั้น ต้องพิจารณาทั้งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับความหมาย ลักษณะ สิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาในลักษณะที่ ๒๐ เรื่องประกันภัย

ประกอบกับหมวดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และต้องพิจารณาพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษ ที่ตราขึ้นเพื่อควบคุมการค้าเงินธุรกิจการประกันชีวิตให้มีมาตรฐานที่ดี และควบคุมบริษัทประกันชีวิตมิให้ดำเนินการไปในทางที่เสี่ยงภัย นอกจากนี้ ยังต้องพิจารณาถึงหลักกฎหมายสำคัญที่ใช้ในการประกันชีวิตโดยเฉพาะ ได้แก่ หลักเกี่ยวกับส่วนได้เสียอันอาจเอาประกันภัยได้ และหลักเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตอย่างยิ่งของคู่สัญญา ซึ่งแม้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จะยอมรับหลักกฎหมายดังกล่าว โดยนำมาบัญญัติไว้ในลักษณะที่ ๒๐ เรื่องประกันภัยด้วยก็ตาม แต่ก็มิได้บัญญัติในรายละเอียดไว้เท่าที่ควร

จากเหตุที่วิธีดำเนินการธุรกิจและกฎหมายที่ใช้บังคับในสัญญาประกันชีวิต มีลักษณะที่แตกต่างจากเอกเทศสัญญาอื่นดังกล่าวแล้ว ส่งผลให้เกิดปัญหาคือ การเกิดและผลบังคับของสัญญาประกันชีวิตแตกต่างจากสัญญาอื่น ๆ ในบางกรณี ทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับสัญญาประกันชีวิตได้รับความเสียหายซึ่งในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนจะชี้ให้เห็นถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในประเทศไทย โดยใช้หลักกฎหมายไทยเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายของต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้เกี่ยวข้องกับสัญญาประกันชีวิต และท้ายที่สุดคือ เพื่อให้ธุรกิจการประกันชีวิตเจริญรุดหน้าต่อไป

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   Formation and Effect of Life Insurance
Name   Miss Varunee Intanapasarth
Thesis Adviser   Assistant Professor Pises Sethsathira
Department   Law
Academic Year   1983

ABSTRACT

Life insurance business plays a vital role in the economic development of the country. Because its term of repayment is longer than that of other capital resources, it mobilizes funds of the public to help effectively expand various activities of the economic system, be it agricultural or industrial. In addition, it significantly affects the day-to-day living of the public because life insurance is a definitely effective saving which enables a saver to benefit from it in his old age or protects the insured's family against difficulties when the insured dies. Life insurance also encourages the general public to pay more attention to their health and assures business operators who risk losses.

A life insurance contract is a specific contract. It differs from other specific contracts in both business operations and applicable laws. In other words, as regards a general life insurance transaction an agent will persuade a prospective insured to enter into a life insurance contract with the insurer and on behalf of such insured completes the document which the insurer has prepared. Once both the insurer and the insured have executed a life insurance contract the insurer

will issue an insurance policy to the insured for the latter's evidence. The policy contains a large number of statements, including conditions restricting and waiving the insurer's liabilities. Regarding the laws applicable to a life insurance contract, the following should be considered : the provisions of the Civil and Commercial Code dealing with definitions, characters, rights and duties of contracting parties as contained in Chapter 20 (Insurance) and in other relevant chapters; Life Insurance Act, B.E. 2510, which is a special law enacted so as to control life insurance operations in a good standard and to prevent life insurance companies from engaging in risky operations; and essential legal principles specifically applicable to life insurance, viz. insurable interest and utmost good faith, the latter which although the Civil and Commercial Code recognizes and applies as were provided for in Chapter 20 (Insurance), the provisions in this respect are not sufficiently elaborated.

The differences in business operations and applicable laws of life insurance contracts from that of other specific contracts create the differences in the formation and effect of a life insurance contract from that of other specific contracts create the differences in the formation and effect of a life insurance contract from that of other specific contracts. Thus, the parties pertaining to the contract probably sustain damages. The author of this thesis indicated not only numerous problems which have arisen but also approaches to resolutions appropriate for the circumstances in Thailand by means

of comparing legal principles of Thailand with those of foreign countries in the hope that justice will be done to parties pertaining to life insurance contracts and, eventually, that the business of life insurance will prosper.

ศูนย์วิทยพัทพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของ ท่านรองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ โสภิณีโลก ท่านรองศาสตราจารย์ไชยยศ เหมะรัชตะ ที่กรุณาใช้เวลาเป็นกรรมการสอบและให้คำแนะนำในการเขียน ท่านอาจารย์โพธิ์ จรรย์โกมล ที่กรุณาตรวจร่างอย่างละเอียด พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นทางด้านกฎหมายและแนวทางปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจประกันชีวิต ในประเทศไทยแก่ผู้เขียนด้วยดี ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ มั่นสุข ที่กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และให้กำลังใจ ท่านอาจารย์นที ทองดี ท่านอาจารย์ชยันตี ไกรกาญจน์ และท่านอาจารย์ชาญวิทย์ ยอดมณี ที่กรุณาแปลเอกสาร ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ เสต เสถียรที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจแก้ไขและให้ข้อคิดเห็น ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คุณวิจิตร กุมภา และคุณกมล บัวสุวรรณ เจ้าหน้าที่สำนักงานประกันภัย ที่กรุณาให้ความสะดวกในการค้นคว้าเอกสาร เจ้าหน้าที่ห้องสมุด คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และห้องสมุดสำนักงานประกันภัย ที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการใช้ห้องสมุด และทุกท่านแม้มิได้เอ่ยนามที่ได้ช่วยเหลือในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ ที่นี้

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ณ
บทที่	
๑. สัญญาประกันชีวิต.....	๑
๑.๑ ประวัติความเป็นมาของการประกันชีวิต.....	๑
๑.๒ ความหมายของสัญญาประกันชีวิต.....	๔
๑.๓ ลักษณะเฉพาะของสัญญาประกันชีวิต.....	๕
๑.๓.๑ สัญญาเสี่ยงโชค.....	๕
๑.๓.๒ สัญญาฝ่ายเดียว.....	๗
๑.๓.๓ สัญญาที่มีเงื่อนไข.....	๗
๑.๓.๔ สัญญาสำเร็จรูป.....	๘
๑.๓.๕ สัญญาที่ต้องจ่ายเงินตามที่กำหนดไว้.....	๙
๑.๔ หลักกฎหมายสำคัญที่ใช้ในสัญญาประกันชีวิต.....	๑๐
๑.๔.๑ หลักเกี่ยวกับส่วนได้เสียอันอาจเอาประกันภัยได้.....	๑๐
๑. คำจำกัดความของคำว่า "ส่วนได้เสียอันอาจเอาประกันภัยได้".....	๑๐
๒. ที่มาของ "ส่วนได้เสียอันอาจเอาประกันภัยได้".....	๑๑
๑.๔.๒ หลักเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตอย่างยิ่งของคู่สัญญา.....	๑๓
✓ ๑.๕ ประโยชน์ของการประกันชีวิต.....	๑๖
๑.๕.๑ ประโยชน์ในด้านธุรกิจ.....	๑๖
๑.๕.๒ ประโยชน์ในด้านชีวิตและสังคม.....	๑๘
๑.๕.๓ ประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจของประเทศ.....	๑๙

๒.	การเกิดขึ้นของสัญญาประกันชีวิต.....	๒๑
๒.๑	การเกิดขึ้นของสัญญาทั่วไป.....	๒๑
๒.๒	การเกิดขึ้นของสัญญาประกันชีวิต.....	๒๔
๒.๒.๑	คู่สัญญาในสัญญาประกันชีวิต.....	๒๔
	๑. ผู้รับประกันภัย.....	๒๖
	๒. ผู้เอาประกันภัย.....	๒๖
	๓. ผู้รับประกันภัย.....	๒๗
๒.๒.๒	การทำคำเสนอในสัญญาประกันชีวิต.....	๒๗
	๒.๒.๒.๑. ผู้เอาประกันภัยเป็นผู้ทำคำเสนอ.....	๒๘
	๒.๒.๒.๒. ผู้รับประกันภัยเป็นผู้ทำคำเสนอ.....	๓๑
	๒.๒.๒.๓. ใบคำขอเอาประกันภัย.....	๓๓
	- ข้อความในใบคำขอเอาประกันภัย.....	๓๓
	- ผลของใบคำขอเอาประกันภัย.....	๓๖
๒.๒.๓	ใบรับเงินชั่วคราว.....	๓๗
๒.๒.๔	การพิจารณาคำขอเอาประกันภัยล่าช้า.....	๔๓
	- ความล่าช้าโดยไม่มีเหตุอันสมควรเป็นคำสนองของผู้รับ ประกันภัยหรือไม่.....	๔๔
	- เมื่อใดถือว่าเป็นความล่าช้าโดย "มีเหตุอันสมควร" หรือ "ไม่มีเหตุอันสมควร".....	๔๖
	- ผู้รับประกันภัยต้องรับผิดชอบในการที่พิจารณาคำขอเอา ประกันภัยล่าช้าโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือไม่ โดย อาศัยหลักกฎหมายใด.....	๔๗
๒.๒.๕	การทำคำสนองในสัญญาประกันชีวิต.....	๕๔
	๒.๒.๕.๑. วิธีทำคำสนองโดยทั่วไป.....	๕๔
	๒.๒.๕.๒. วิธีทำคำสนองของผู้รับประกันภัย.....	๕๕
	๒.๒.๕.๓. วิธีทำคำสนองของผู้รับประกันภัย.....	๕๘

๒.๒.๖.	ความสมบูรณ์ของการแสดงเจตนาและผลสมบูรณ์	
	ของการแสดงเจตนาในสัญญาประกันชีวิต.....	๕๘
๒.๒.๖.๑	ความสมบูรณ์และผลสมบูรณ์ของการแสดง	
	เจตนาในสัญญาประกันชีวิต	๕๘
๑.	ความสมบูรณ์ของการแสดงเจตนาทำ	
	คำเสนอในสัญญาประกันชีวิต.....	๖๐
๑.๑	กรณีแสดงเจตนาทำคำเสนอต่อ	
	บุคคลผู้อยู่เฉพาะหน้า.....	๖๐
๑.๒	กรณีแสดงเจตนาทำคำเสนอต่อ	
	บุคคลที่อยู่ห่างกันโดยระยะทาง.	๖๑
๒.	ผลสมบูรณ์ของการแสดงเจตนาทำคำ	
	เสนอในสัญญาประกันชีวิต.....	๖๒
๒.๑	กรณีแสดงเจตนาทำคำเสนอต่อ	
	บุคคลผู้อยู่เฉพาะหน้า.....	๖๒
๒.๒	กรณีแสดงเจตนาทำคำเสนอต่อ	
	บุคคลที่อยู่ห่างกันโดยระยะทาง.	๖๓
๒.๒.๖.๒	ความสมบูรณ์และผลสมบูรณ์ของการแสดง	
	เจตนาทำคำเสนอในสัญญาประกันชีวิต...	๖๔
๑.	กรณีที่มีการแสดงเจตนาต่อบุคคล	
	เฉพาะหน้า	๖๔
๒.	กรณีที่มีการแสดงเจตนาต่อบุคคลผู้อยู่	
	ห่างกันโดยระยะทาง.....	๖๕
๒.๒.๗	สัญญาประกันชีวิตเกิดขึ้นเมื่อใด.....	๖๘
๑.	กรณีที่มีการออกใบรับเงินชั่วคราว.....	๖๘
๒.	กรณีที่ไม่มีการออกใบรับเงินชั่วคราว.....	๗๐

๓. ผลบังคับของสัญญาประกันชีวิต	๗๒
๓.๑ การขาดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความสมบูรณ์ของสัญญา	๗๒
๓.๑.๑ ความสามารถของคู่สัญญา	๗๒
๓.๑.๑.๑ ความสามารถของผู้รับประกันภัย	๗๓
๓.๑.๑.๒ ความสามารถของผู้เอาประกันภัย	๗๔
๓.๑.๒ ความบกพร่องในการแสดงเจตนา	๗๖
๓.๑.๒.๑ สำคัญผิด	๗๗
๑. สำคัญผิดในความคงอยู่ของชีวิต	๗๗
๒. สำคัญผิดในอายุ	๗๘
๓.๑.๒.๒ กลฉ้อฉล	๗๘
๓.๑.๒.๓ ข่มขู่	๘๑
๓.๑.๓ แบบ	๘๑
๓.๑.๓.๑ สัญญาประกันชีวิตไม่มีแบบแต่ต้องมี	
หลักฐานเป็นหนังสือ	๘๑
๓.๑.๓.๒ เหตุผลที่ต้องการหลักฐานเป็น	
หนังสือ	๘๖
๓.๑.๓.๓ หลักฐานเป็นหนังสือในสัญญาประกัน	
ชีวิต	๘๐
๑. ทางด้านผู้เอาประกันภัย	๘๐
๒. ทางด้านผู้รับประกันภัย	๘๒
๓.๑.๔ วัตถุประสงค์ของสัญญาต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย ..	๘๓
๓.๑.๔.๑ วัตถุประสงค์ของสัญญาประกันชีวิต	๘๔
๓.๑.๔.๒ สัญญาประกันชีวิต เป็นสัญญาที่ขัดต่อ	
กฎหมายหรือศีลธรรม หรือเป็น	
สัญญาพนันหรือไม่	๘๖

๓.๑.๔.๓	ในกรณีที่ผู้รับประกันภัยไม่ได้เป็น บริษัทจำกัดจะทำให้วัตถุประสงค์ ของสัญญาประกันชีวิตขัดต่อ กฎหมายหรือไม่.....	๔๘
๓.๑.๔.๔	การทำอัศวินบาตกรรมจะได้รับ ความคุ้มครองตามสัญญาประกัน ชีวิตหรือไม่.....	๑๐๐
	๑. การทำอัศวินบาตกรรม เป็น การกระทำที่ผิดกฎหมายหรือไม่	๑๐๐
	๒. การทำอัศวินบาตกรรม เป็น เหตุ แห่งการประกันชีวิตได้หรือไม่	๑๐๒
	๓. การทำร้ายตัวเองจนถึงแก่ ความตายในขณะวิกลจริต เป็น อัศวินบาตกรรมหรือไม่.....	๑๐๔
	๔. ผลของการทำอัศวินบาตกรรม	๑๐๕
๓.๑.๕	การตกลงกันในสาระสำคัญของสัญญา.....	๑๐๘
๓.๑.๖	สิ่งตอบแทนในสัญญาประกันชีวิต.....	๑๑๓
✓ ๓.๒	ส่วนได้เสียอันอาจเอาประกันภัยได้.....	๑๑๗
๓.๒.๑	ความหมายของส่วนได้เสียอันอาจเอาประกัน- ภัยได้.....	๑๑๘
๓.๒.๒	ความสัมพันธ์ของบุคคลที่มีส่วนได้เสียอันอาจ เอาประกันภัยได้.....	๑๑๙
๓.๒.๓	ส่วนได้เสียอันอาจเอาประกันภัยได้จะต้องมี เมื่อใด.....	๑๒๙
๓.๒.๔	ราคาของส่วนได้เสียอันอาจเอาประกันภัยได้	๑๓๒
๓.๒.๕	ผลของการขาดส่วนได้เสียอันอาจเอาประกัน- ภัยได้.....	๑๓๗

๑. ผลทางกฎหมายของการขาดส่วนได้เสียอัน อาจเอาประกันภัยได้.....	๑๓๗
๒. ผู้รับประกันภัยต้องคืนเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอา ประกันภัยได้ชำระมาแล้วคืนหรือไม่.....	๑๓๗
๓.๓ ความซื่อสัตย์สุจริตอย่างยิ่งของคู่สัญญา.....	๑๓๘
๓.๓.๑ การไม่เปิดเผยข้อความจริง.....	๑๓๘
๓.๓.๑.๑ ความหมายของการไม่เปิดเผย ข้อความจริง.....	๑๓๘
๓.๓.๑.๒ เหตุที่ต้องมีการเปิดเผยข้อความ จริง.....	๑๔๐
๓.๓.๑.๓ ใครเป็นบุคคลผู้มีหน้าที่เปิดเผย ข้อความจริง.....	๑๔๑
๓.๓.๑.๔ บุคคลผู้มีหน้าที่เปิดเผยข้อความ จริงต้องรู้ถึงข้อความจริงนั้นหรือไม่	๑๔๗
๓.๓.๑.๕ ลักษณะของข้อเท็จจริงที่ต้องเปิดเผย	๑๔๘
๓.๓.๑.๖ ข้อเท็จจริงที่ถือว่าเป็นสาระสำคัญ	๑๕๓
๓.๓.๑.๗ ข้อความจริงที่มีได้เปิดเผยหรือ แถลงเป็นเท็จนั้น ต้องสัมพันธ์กับ ภัยหรือความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือไม่.....	๑๕๗
๓.๓.๑.๘ ผู้เอาประกันภัยต้องเปิดเผยหรือ แถลงข้อความจริงในเวลาใด...	๑๕๘
๓.๓.๒ การแถลงข้อความอันเป็นเท็จ.....	๑๖๑
๓.๓.๒.๑ ความหมายของการแถลงข้อความ อันเป็นเท็จ.....	๑๖๑

๓.๓.๒.๒	ความแตกต่างระหว่างหน้าที่เปิด เผยข้อความจริงกับการไม่แถลง ข้อความอันเป็นเท็จ.....	๑๖๒
๓.๓.๒.๓	ลักษณะของข้อเท็จจริงที่ต้องแถลง	๑๖๓
๓.๓.๒.๔	การตั้งคำถามในใบคำขอเอา ประกันภัยของผู้รับประกันภัย...	๑๖๔
๓.๓.๒.๕	ผลของการไม่เปิดเผยข้อความจริง การแถลงข้อความอันเป็น เท็จ.....	๑๗๐
๓.๓.๓	คำรับรอง.....	๑๗๑
๓.๓.๓.๑	ความหมายของคำว่า "คำรับรอง"	๑๗๒
๓.๓.๓.๒	ประเภทและชนิดของ "คำรับรอง"	๑๗๓
๓.๓.๓.๓	หลักเกณฑ์พิเศษของ "คำรับรอง"	๑๗๔
๓.๓.๓.๔	ความแตกต่างระหว่าง "คำรับรอง" กับ "การแถลงข้อความจริง" ..	๑๗๖
๓.๓.๓.๕	ผลของการผิดคำรับรอง.....	๑๗๗
๓.๔	เงื่อนไขในกรมธรรม์ประกันภัย.....	๑๗๘
๓.๔.๑	ข้อกำหนดประเภทที่ต้องกำหนดไว้ในสัญญา..	๑๘๑
๓.๔.๑.๑	การชำระเบี้ยประกันภัย.....	๑๘๑
๑.	วิธีชำระเบี้ยประกันภัย....	๑๘๒
๒.	ชำระเบี้ยประกันภัยต่อใคร	๑๘๔
๓.	ต้องชำระเบี้ยประกันภัยตาม กำหนด.....	๑๘๖
๓.๔.๑.๒	ระยะผ่อนชำระ เบี้ยประกันภัย..	๑๘๐
๓.๔.๑.๓	การแถลงข้อความจริง.....	๑๘๐
๓.๔.๑.๔	ระยะเวลาออกล้างสัญญา.....	๑๘๗

๑.	เป็นข้อกำหนดในกรมธรรม์ประกันภัย.....	๑๔๗
๒.	เหตุที่ต้องกำหนดข้อความนี้ขึ้น.....	๑๔๘
๓.	ระยะเวลาออกล้างสัญญาไว้ในเรื่องใด.....	๑๔๘
๔.	กรณีที่ได้รับประกันภัยอาจบอกล้างสัญญาได้.....	๑๔๘
๓.๔.๑.๕	การแถลงอายุคนเอาดเคื่อน.....	๒๐๐
๓.๔.๑.๖	การมีส่วนร่วมในเงินส่วนเกินของบริษัท.....	๒๐๑
๓.๔.๑.๗	เงินกู้ยืมโดยมีกรมธรรม์ประกันภัยเป็นประกัน.....	๒๐๑
๓.๔.๑.๘	มูลค่าอันไม่อาจรับได้.....	๒๐๑
๓.๔.๑.๘	ตารางมูลค่าต่าง ๆ และสิทธิการเลือก.....	๒๐๒
๓.๔.๑.๑๐	การรื้อฟื้นกรมธรรม์ประกันภัย..	๒๐๓
๓.๔.๑.๑๑	การจ่ายเงินผลประโยชน์หรือเงินทดแทน.....	๒๐๓
๓.๔.๑.๑๒	ชื่อกรมธรรม์ประกันภัย.....	๒๐๓
๓.๔.๒	ข้อกำหนดประเภทที่ต้องห้ามกำหนดไว้ในสัญญา	๒๐๔
๓.๔.๒.๑	อายุความ.....	๒๐๔
๓.๔.๒.๒	กำหนดกรมธรรม์ประกันภัยย้อนหลัง.....	๒๐๔
๓.๔.๒.๓	กำหนดวิธีการจ่ายเงิน.....	๒๐๔
๓.๔.๒.๔	ข้อกำหนดให้มีการรับกรมธรรม์ประกันภัย.....	๒๐๕
๓.๔.๒.๕	ข้อกำหนดเกี่ยวกับตัวแทน.....	๒๐๕

บทที่

หน้า

๓.๔.๓ ข้อกำหนดประเภทที่ผู้รับประกันภัยจะกำหนด
ไว้หรือไม่ก็ได้..... ๒๐๔

๓.๔.๓.๑ การตายจากการสู้รบในสงคราม ๒๐๔

๓.๔.๓.๒ ชัยตรีนิบาตกรรม..... ๒๐๔

๓.๔.๓.๓ การมรณะจากอุบัติเหตุจากการ
โดยสารเครื่องบินบางประเภท ๒๐๖

๓.๔.๓.๔ การมรณะจากการประกอบอาชีพ
ที่มีการเสี่ยงภัยมาก..... ๒๐๖

๓.๔.๓.๕ การมรณะจากเหตุที่ระบุดอกเงิน
ไว้เป็นพิเศษ..... ๒๐๖

๔. บทสรุปและข้อเสนอแนะ..... ๒๐๗

บรรณานุกรม..... ๒๑๔

ประวัติผู้เขียน..... ๒๑๔

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย